

Národní park Podyjí ukrývá i poklady z historie

Cenná příroda na povrchu, přinejmenším stejně cenné nálezy pod povrchem. Čemu dát přednost?

Archeology láká nepoznané. Zvláště když jsou přesvědčeni, že pod větší či menší vrstvou zeminy na ně čekají dosud neodhalené stopy po významném osídlení.

Hradiště na kraji Znojma, v přelomové oblasti mezi městskou aglomerací a nejcennějšími zákoutími Národního parku Podyjí, je místem, které má v oblibě archeolog Bohuslav Klíma. Uznávaný odborník, archeolog z Masarykovy univerzity v Brně si oblíbil kraj kolem Znojma, oblast, která je v očích ochranářů tím nejvzácnějším územím kolem Dyje.

Dvojitý výzkum

Léta tvrdil, že ukrývá rozsáhlé pohřebiště starých Slovanů, a nakonec se dočkal triumfu, když se skutečně podařilo odkrýt první hroby nekropole na pokraji znojemské části Hradiště. Tvrdí, že problémem není dohodnout se na provádění průzkumu s ochránci přírody. Trable jsou někde jinde. „Děláme tady vlastně dvojitý výzkum. Plánovaný a v případě potřeby i záchranný. Problémy nejsou s ochránci přírody, ale se stavebníky. Pro spoustu stavbařů představují archeologové jen jakýsi problém, komplikaci a zdržení. Proto se taky stávalo, že jsme se o stavbě dozvěděli až v době, kdy stála a místo nebylo možné prozkoumat,“ řekl archeolog.

Hradiště na skalním ostrohu naproti znojemského hradu dostalo svůj název podle velkomoravského sídla Centrum starých Slovanů a zabralo plochu kolem dvaceti hektarů. Polovina území byla dokonale opevněná, před pevností vzniklo přibližně desetihektarové předhradí. Právě na jeho okraji je významné pohřebiště, které je již několik let v hledáčku zájmu badatelů.

Výzkum Hradiště začal v padesátých letech. Komplikované vlastnické vztahy k pozemkům ale byly zádrhelem, který umocnil ještě částečný neúspěch. Pátrání archeologů neskončilo očekávaným efektem, proto intenzivní průzkum skončil v roce 1957. Mnohé cenné lokality pak vzaly za své při stavební činnosti. Až teprve stavební uzávěra zabránila devastaci místa. „Celou dobu jsem věřil, že nakonec budeme mít štěstí a že se dočkáme rozhodujícího objevu,“ vzpomíná Klíma.

Slované z Hradiště byli vyspělými vinaři

Zlomu se mohl dočkat již před více než deseti lety. Tehdy jeden ze stavebníků slíbil, že archeology přivolá předtím, než začne kopat. Muž se zřejmě řídil heslem, že slibem nezarmoutíš. Archeology přivolal v době, kdy už měl staveniště připravené pro betonování základů, a samozřejmě tvrdil, že nikde nic zvláštního neobjevil. Pravdu o několika tehdy nalezených hrobech stavebník přiznal až po deseti letech, kdy se na sklonku roku 2007 rozběhlo poblíž jeho domu intenzivní odkrývání pohřebiště. I v tomto případě vše začalo u stavby dalšího rodinného domu, jenže tentokrát stavebník s archeology spolupracoval.

„Průzkumem na Hradišti jsme vlastně v cenné zóně, která podléhá ochraně přírody. Naši činnost domlouváme s ochránci přírody. Umíme spolu najít kompromis,“ tvrdí Klíma. Ostatně, výsledek jejich práce je přínosem i pro přírodovědce. Třeba když archeologové poopravili údaj o historii vinařství na Znojemsku.

Podle některých hypotéz vinice Šobes, patřící mezi nejstarší vinice u nás, měli založit už staří Římané. Zda je hypotéza pravdivá, nebo se jedná o pouhou legendu, není zatím

definitivně určeno. Proto jako závazné údaje ve spojení s nástupem vinařství platilo časové období raného středověku, kdy se Znojmo stalo jedním z center vinařství.

Zásluhou archeologického průzkumu na Hradišti se datum posunulo, vinařství se prokazatelně věnovali již Slované z velkomoravského centra.

„Hned v několika hrobech jsme našli zrníčka z hroznů. Nebyla to zrnka lesní révy, ale šlechtěné druhy, což potvrzuje, že Slované z Hradiště byli vyspělými vinaři,“ potvrdil Klíma. Jako každý zlomový objev byl i nález z Hradiště zpochybňován, prý zrnka révy mohla do jam zavléct myš. U nálezů v hloubce kolem čtyřiceti centimetrů pod povrchem možná, ne však v případě, kdy révu našli v hloubce kolem 130 centimetrů.

Archeologové dříve našli zrnka révy v hrobech hradiště v Mikulčicích na Hodonínsku, tam se jednalo o planou (lesní) révu. V Hradišti u Znojma objevili výlučně révu vyšlechtěnou lidskou péčí.

Datum: 03. 06. 2011

Autor: Milan Vojtek

Zdroj: Právo

Strana: 08

Rubrika: Víkend - příloha